

TERMÉSZET-GYÓGYÁSZ.

Az észszerű élet- és gyógmód közlönye.

Népszerű utasítások az emberi testnek valódi és természetes ápolásáról, egészséges és beteg állapotában.

Isten segélyével az emberiség javára.

Virad — haladjunk! (Gr. Széchenyi I.)

1874. I. szám.	Megjelenik havonként kétszer, 1- és 15-én, negyedrért alakban; ára egész évre 4 fr. Többek közreműködésével szerkeszti: Ungerleider Jónás, hasonszenvi orvos.	Nyíregyházán, július 1.
--------------------------	---	----------------------------

Tartalom: Bevezetés. — Ajánlat (votivum). — A természet-gyógytan és gyógmód. — Köresét saját naplóból — Gondolatfűzér. — Levélzsekrény.

A szokásos előfizetési felhívást térszűke miatt mellőzzük, és egyedül e lap homlokán olvasható előfizetési árt ajánljuk a t. olvasó és pártoló közönség becses figyelmébe.

A kiadó-hivatal.

BEVEZETÉS.

Jelige: Harcolni egyedül a szellem feladata, de az nehéz ám, mert széles és mély a tátongó üreg, mely a cél-tól elválasztja; az akadályok néha legyőzhetetlenek ott, a hol az igazság szövétnéke hiányzik.

Klára.

Jelen lap közrebocsátásának célja, egyedül az egyszerű természeti élet és gyógmód terjesztése a nép között, hogy az a gyakori testi szenvedések és kórállapotok nyomasztó békőiből szabadulhasson, felismervén a természet mindazon utait, melyeknek segítségével visszanyerheti elvesztett egészségét, a meglevőt pedig állandóan fentarthassa. E lap tartalma által oda fog működni, hogy minden egyes család, melynél pártfogásra talál, tudjon szabadon és függetlenül gondolkodni és itélni, mintegy ösztönül szolgáljon az észszerű élet és gyógmód szigorú követésére és terjesztésére, s tudjon itélni akkor is, ha kérdés támad testének egészségi és betegségi állapota fölött. A konyhóban úgy mint a palotában szolgálhat tanácsadásképen, működven a földi élet legdrágább kincse, az egészség megőrzésére.

A családfő tájékozhatta magát az igazság meggyőződésében, hogy egyéb kötelességei mellett családtagjait a természetszerű élet- és gyógmódban részesíthesse és ápolhassa. Az anyákkal megismerteti és utasítást ad gyermekeik természetes nevelésében, hogy egészséges és erős polgárokat nevelhessenek a hazának.

Voltak és lesznek is még számtalan és különféle gyógmódok; azonban a „Természet-gyógyász“ egyedül a természeti tudományokból eredő gyógykezelési irányt fogja követni, hogy teremjen és érlelje meg a gyümölcsöt, mely hazánk szenvedő emberiségét érdekli, mindenütt és mindenkor szem előtt tartva az emberben létező jótékony gyógyerő működését.

A hasonszenvi gyógmód, — melyet magam is követek és betegeimnél többnyire a természet-gyógmóddal összeköttetésben veszek alkalmazásba, — nem leendő e lapok vitatkozási tárgya. A hasonszenvi gyógmód nem szorult dicséretre, kivivta már magának minden világrészben az elismerést, főleg pedig hazánkban, hol tanszéke, kórodája, egylete és szaklapja van; de az érintett természeti gyógmódnak még eddig egy pár magán-gyógyintézetben és néhány hazai nyelven irt szakmunkán kívül egyebet sincsen.

Személyes megtámadásoknak vagy szenvedélyes vitatkozásoknak e szent célra szánt lapban hely nem adatik, annál kevésbbé fog politikai dolgokkal foglalkozni; hanem az olvasó közönség érdekében a közreműködő tisztelt tagok egyesített ereje által felbátorítva, egy magas és nemes cél elérésére fog kitartással törekedni.

Az észszerű életmód elérése céljából minden visszaélés, főképen pedig az emberiséget oly annyira elsatnyító szeszitalok élvezése lesz e lapok szigorú megrovásának tárgya.

Ily szent céllal és szándékkal fog a „Természet-gyógyász“ a hol csak lehet, a természetgyógykezelésnek utat törni.

A mi csekély egyéniségemet illeti, hogy mi okból fogtam e nehéz munkához? Arról meg lehet győződve mindenki, hogy nem hazaszerzés, sem fejtünési viszkóteg, avagy hírnévszerzés, hanem egyedül tiszta lelkiismeretem sugalata szerint akarván szolgálni az emberiséget, valamint eddigi negyven éves orvosi gyakorlatom, de főképen a már huszonhárom éven át mind magamon, mind pedig embertársaimon tapasztalt természetes élet- és gyógmódjótékony hatásának ismertetése s terjesztése által — figyelemmel kísérvén az e szakba vágó hazai és külföldi irodalom termékeit — hátralevő éveimet, mint eddig, az emberiség javára óhajtom szentelni erőmhöz képest.

A mint látni lehet, honunkban egy ily szaklapra égető szükség van, annál inkább mert magyarországon meglehetősen számmal vannak, akik ezen gyógmódot igénybe veszik, úgy annyira, hogy mindenütt a hol csak hideg vízgyógyintézet létezik, magyarországi betegek számosan találkoznak, — tehát vannak elegenden, akik e gyógmódhoz ragaszkodnak, d

szétszórva. A „Természet-gyógyász” lesz hivatta, hogy őket egyesítve, összetartásra ösztönözze.

Ily szándékkal léptem a nyilvánosság terére; óhajtom, hogy nyílt szívekre találjak. Nehéz vállatom, melyet csak is részvét mellett lehet fentartani, áraszon áldást mindazokra, a kik a jó szándékot benne fölismerik; és most szerencse fel a nehéz munkához!

Ungerleider.

Ajánlat (votivum).

Több éven át tapasztalt és átgondolt alapon, mint lelkiismeretes meggyőződésemet kijelentem: hogy ha sem orvos, sem gyógyszerész nem volna a földön, kevesebb betegség és halálozás uralkodnék az emberek között, mint jelenleg. Ha meggondoljuk, hogy az orvosi tudomány hypothesiseken (gyanításokon) alapszik, hogy a legjobb orvos is tévelygéseknek van kitéve s alávetve, hogy számtalan csaló által gyógyitalok árultatnak, és hogy ezeket a nagy tömeg minden meggondolás nélkül beveszi; a mint a dolgok jelenleg állanak, bevétetnek a patikai szerek szegények és gazdagok által egyiránt, azon reményben, hogy egészségöket visszakapják vagy életüket meghosszabbítják; és azon őszinte bizalomban ringatják magukat, hogy ama szerekben vétkes szenvedélyeik- és kicsapongásaikból származott kimaradhatlan következmények ellen mentő szert találnak; ha az emberek több gondot fordítanak egészségükre és ha azon tudatra nem jönnének, miszerint a labdacok és gyógyitalok egészséget eszközölhetnek: akkor az imént mondott állításom valósulna.

Dr. Johnson James
(egy amerikai újságban).

A természet-gyógytan és gyógymód.

Jelige: Több világosságot!
Goethe végső szavai.

Előre kell bocsátanom, hogy mily alapoknál fogva fejlődött fennebbi gyógymód tudományá, miszerint a többi természettudományok sorában ötöt megillető méltányos helyet követelhesen magának.

A természet-gyógytan magában foglalja azon tudományt, melyhez testünk jólétének fentartására, illetőleg helyrehozására semmi más hatalom nem szükségeltetik, mint a természet szabta közvetlen és meg nem hamisított gyógyerő. Mindazon gyógyszerek, melyek testünknek feleslegesek, ellenséges anyagot foglalnak magukban, mint mérges szerek félrevetendők, mivel erős hatásuknál fogva egyenesen megsértvén a testszövet életét, magukban hordják ártalmas befolyásukat. A természet-gyógytan egyedül, a teremtő által minden élő lénybe csepegtetett érzetre mint fővezetőre támaszkodik, mit is természet-ösztönnek (Instinct) nevezünk; és ha ezen ösztönt követjük, (u. m. levegő, víz, testmozgás vagy nyugalom, amint azt saját természeti ösztönünk kívánja, továbbá étrendszer a lehető hamisítatlan mi-

nőségben), visszaszerzi a megbetegedett testszerkezetnek mindazon életföltételeket, melyek által testileg megújulván, ismét az előbbi egészséges állapotba juthatunk vissza.

A természet-gyógytannak is megvan saját fejlődési története; mint minden jó és hasznos alapelvek sokak által elismerve, némi változásokon ment keresztül, míg napjainkban már a tökéletesedést megközelíti. Ámbár eredetét, ha akarnók, vissza lehetne vezetni a régi időkhöz, de ez felesleges, mi egyedül azon alapelveket követjük, a melyek minden előtélettől ment gondolkozó ember szemébe ötlenek; kezdjük tehát a legújabb kort.

Priesznitz Vincze graefenbergi földmivelő volt a ki ismeretlen levén a vizgyógyász tapasztalataiban történetesen a viznek gyógyerejére bukkant; vesélyes sérelmét, melyet szekérrel feldőlés okozott, legott a hidegforrás vizénél, kendőjével borogató és ez által meggyógyult; átlátván a hideg viz gyógyerejét, azt először a házi állatokon később emberek sérelmein is megkísérlé, s miután működését rendszeres meglepő eredmény követé és távol vidékekről is fölkeresték és segedelmét igénybe vették és több csodás kúra következtében, hol a betegségek az orvosok által halálos kimenetelűeknek nyilvánítottak, a szenvedőket lábra állítván, oly hírnévre vergődött, melyben még soha tanult orvos nem részesült.

De a midőn ezen egyszerű ember szerencsésének csillagzata legjobban tündöklött, genialis szelleme elhomályosodott, mert üzletté válván nemes felfedezése, a nyereségvágy felébredvén benne, a gyógyvendégek üdve háttérbe szorult; a vizgyógykezelés sablonszerűvé vált, a vizet nagymérvben és heroicus módon alkalmaztatta, emellett roppant mennyiségű étkekkel csilapítván a betegek étvágyát, e visszaélések által nem gyógyulhattak meg gyökeresen. Ennek magam is tanuja voltam.

Schroth János lindewiesei lakos, szintén egyszerű földmivelő Graefenberg közelében, figyelt Priesznitz működésére, felismervén a hiányokat és visszaéléseket, felállított ennek ellenében egy más gyógytant, az ugynevezett, diaeteticus (étrendi) gyógymódot; ő a vizet csak begöngyölésekre vagyis pakolásokra, borogatásokra s egyszerű mosásokra használta, minden heroicus műveletet elvetett, főszóval fektetvén az étrendszer szigorú megtartására; egyszerű, legtöbbször növényi eledeleket ajánlott tápszerű. Így állott elő ezen két főága az új gyógytannak: mindkettő pártolásra talált, sőt vannak oly követők, a kik mindkét gyógykezelést összekötve alkalmazzák; hogy eddig mily sok változáson ment keresztül e gyógymód, azt helyszüke miatt elősorolni nem szándékom, de nem is tartozik szigorúan tárgyunkhoz. Mély gondolkozásu természetbúvárok léptek fel a vizgyógyász terén. Kiméretlen szigorral rosszalták a visszaéléseket, és így lőn mindinkább tudományos alapra terelve, a gyógykezelések physiologicus és pathologicus nézetek szerint lettek vezetve. Azon férfiak között, a kik az igaz utat követ-

ték: leginkább Rausse és Munde, mindkettő Priesnitznek hajdani vendégei, említésre méltók. E kettő közül az első, legszigorubb reformátor levén, tudományos művei által messzeterjedt hírnevet szerzett magának. Mint e két férfinak érdemes követői felmerültek: Meinert, Wolbold, Drezdából, Haln St-Gallenban; Rikli Veldesben; Steinbacher Münchenben; Erfurth Meklenburgban; Grabau tanár, Andersen, Krogman, Stein tudorok Hamburgban; Fränkel Berlin, Winternitz Bécsben stb., akik őszinte lelkiismerettel működtek és részben még most is működnek e téren és már korunkban is nagy elterjedést szereztek e tannak.

Ezek felsorolása után fölvetett tárgyamhoz térek. Az ember azon élőlény, a ki józan okossága által képesítve van, akarata szerint élni és cselekedni; ez észtehetséget azért nyerte, hogy szellemét tökéletesítse s morális szempontból a sötétségből ki emelkedhessék; de egyszersmind főtörekvésünk legyen ovakodni az álutaktól, melyekre hamis fogalmak alapján jelenlegi műveltség által sodortattunk. Az ember kór állapotában bir annyi ösztönnel, hogy magának tanácsot adhasson. A természet-gyógy mód ebben segédkezet nyújt, és az embert mint kisedet saját ösztönénél fogva járszalagon vezet. Azt meg kell vallani, hogy az emberiség a ferde műveltség által, oly irányba jutott, mely testének ártalmára van; a természet-gyógytan követői belátják, hogy a mostani ártalmas befolyásoktól egészen nem vonhatjuk el magunkat és az eshető betegségeket körünk-ből egészen el nem lehet távolítani. Hasonló okból látható, hogy az orvosokat nem nélkülözhetjük és ha megbarátkoznánk az észszerű életmód szabályaival és ezeket elsajátítanók, ritkán csak is nehéz kór állapotokban lenne orvosi segélyre szükségünk.

Az emberi testszerkezet öntevékenységgel bir, különféle szervei: mint a tüdő, szív emésztő műszerek, melyek ha tőlük a természet törvényein alapuló feltételeket el nem vonjuk, kötelességeiket híven megteszik; ugyanis a tüdő megkívánja szabadkítá-gullhatását friss lég beszívására, mely nélkül megbetegszik; a bőrrendszer tisztaságán kívül ugyancsak friss légbeszívását igényli, és kigőzöltet felhasznált anyagot: ily módon ujittatik meg a vér, az emésztő szervek megfelelő szükségleteket követelnek táplálásukra, szóval a nélkül, hogy további részletekbe bocsátkoznánk, követel a mi testünk: tápszereket, mozgást és nyugalmat, levegőt és vizet, testi ruházatot és foglalkozást; ezek mind oly mérvben alkalmaztassanak, a mint azokat testünk feltételei megkívánják. Ha pedig testünk egészsége ezen feltételek elhanyagolása miatt megbomlik beteggé lesz, azután mit tegyünk? Talán ily tévuton tovább haladjunk és a felzavart forrongó természetet erős el-lenséges anyagokkal elhallgattassuk? Ha azt, a mi már testünkben rossz, nem akarjuk még rosszabbá tenni, akkor lelkiismeretes szigorral kell a megsér-tett feltételeket visszaadni; és a mily igaz, hogy a természet törvényei örökké igazságosok, oly bizo-

nyosan fogja a természet a megsérült testet előbb vagy később minden utóbaj nélkül egészséges állapotba visszahelyezni. Ez a nagyszerű és csalhatatlan alaplé, melyen a természeti gyógy mód alapszik és alapulnia kell!

Hogy ha mi tisztán és romlatlanul maradtunk volna, mint az ő régi emberek, akkor minden könnyen menne, s azon mondat: „Mindenki önmagának lehet orvosa“ tökéletes igazságon alapulna. De miután az élvezetek és értelemhiány által messze, igen messze eltértünk a természettől, azért van szükségünk egy oly iskolára, melyet higgadtan gondolkó emberek, mint egy magasabb gondviselés által vezetve tanulmányozzanak és általuk az igazság szelleme nyilatkozván, ismét megbarátkozzunk azon alapelvekkel és életszabályokkal, melyeket eredetileg már a természet adott mint csalhatatlan vezér csillagot az élet ösvényén követni; az életszabályok felszámításával ezuttal nem foglalkozom, hanem azt az egyet még is szükségesnek tartom a természet-gyógy mód felvilágosítására megemlíteni, hogy a mi jelenlegi életmódunk kizárólag belső ingerlések körül forog; az ingerlő és bőven mesterkelt életmód, emésztő szerveinkre gyengítőleg hat; a mostani nemzedék szellemi munkássága, a pénzvágy, lázas vágatással rohan, tulizgatja az agyat, mindenesetre az egész test rovására, s testünk ápolása elhanyagoltatik. Mi egész napokon át portyázunk romlott levegőjű szobákban és szegény tudónknak alig engedünk néhány percnyi időt friss lég beszívására. A kényelem és divat kedvéért beburkoljuk testünket felesleges ruhákkal és nem engedjük, hogy ellankadt és bedugult bőrünk likacsai friss léget szivhassanak, vagy egy felfrissítő fordó által ujulhassanak! és mégis óhajtunk a tulajdógos élvezetek mellett is vidám és folytonos egészséggel birhatni; nem csoda ha száz ember közül alig egy bir valódi egészséggel, és ritka, aki a közép életidőt (60 évet) elérheti.

(Vége köv.)

Köreset saját naplóból.

Mult 1873-ik év január havában F. L. ur által, aki már azelőtt pár évvel saját makacs bántalmában, midőn az alleopathicus gyógy mód használata következtében mindég visszaesésektől gyötörtetett, a hasonszenvi gyógykezeléshez folyamodott, és ezáltal gyökeresen meggyógyulván úgy, hogy mai napig semmi nyomát sem lehet a volt bajnak észrevenni, bizalommal fordult hozzám, hogy 17 éves fiát, súlyos szenvedésein enyhítendő, vegyem gyógykezelés alá midőn nevezett fiatal ember súlyos állapotáról meggyőződtem, egyszersmind arról is értesültem, hogy a beteg folytonosan alleopathicus gyógykezelés alatt áll; ez okból én őszintén nyilatkoztam szülői előtt, hogy a gyógyításba tetteleg be nem avatkozhatom addig, míg az alleopathicus gyógykezelés sikertelenségét be nem fogják látni; pár nap mulva ismét

hivattam a beteghez nemleg megnyugtató végett; én szívélyesen és résztvevőleg megjelentem ismét, de mivel az alleopathicus szerek folytonosan beadattak, ismét csak az előbbeni válaszával kénytettem magamat menteni; de midőn harmadszor hivattam, és az alleopathiát, mint már eléggé megkísérlett, de eredmény nélküli gyógykezelést félretették és egyedül segélyemhez fordultak: megvallom nehéz feladatot kelle megoldanom, egy már kétségbeesett beteg kór-állapotán, melynél talán már a természeti gyógyerő is ellankadt vagy tönkre jutott; de miután 40 éves rögzös pályámon és főképen a természeti gyógykezelés által sokszor ott is, hol a kétségbeesés minden reménytől megfosztott, igen szép sikert tapasztaltam a természeti gyógyerő működése által, legott lelkiismeretes óvatossággal megfigyelém a beteget és a következőket észleltem: érverése rendetlen és inkább lappangó lázra mutatott, nagymérvű szivdobogások, sőt gyakori rohamokkal, miáltal a beteg kimerült erejében, álom- és étvágyhiány, a bőr lankadt és pöffedt vizenyős állapotban; a sziv táján tett vizsgálatkor a kontatás és hallgatóság szivtágulásra mutatott, mit már ügyes gyógykezelő alleop. orvos a nyilvánított; itt tehát a bajt felismerni nem volt nehéz, de a segítség sem könnyű!

Hogy tehát működésem sikerre vezessen, kutatnom kellett a baj forrását, mely következő volt: a beteg 1872-dik évi november és december hóban egy távoli gymnasiumban tanulván, meghülés következtében izületbeli heveny csuzba esett szivburok-lobbal; ebből pár heti alleop. gyógykezelés által felüdült, de kifejlett szivbaja miatt tovább nem tanulhatván, haza bocsáttatott; haza érvén, a kinzó szivtágulás jelenségeitől ostromoltatva alléop. gyógyítása tovább folytattatott, de siker nélkül; gyógytervet a szivburok csuzos bántalmái ellen irányozám, mi által sikerült a természeti gyógyerőt hatalmas működésében elősegíteni, s a beteg kórállapota oly jó fordulatot vett, hogy néhány hét után a szabadban mozoghatott, elannyira, hogy a kinzó jelenségek elmúltak, szivverése rendes és sem a sebes járás, lépcsők vagy táncz nem voltak ártalmára most pedig egy évet meghaladó idő óta ismét vidám, jókedvű s folytatja tanulmányait.

A természet gyógyerejét segélyző eszközök való burkorklás, 18 fok melegségű vizbeni mosások, később derékkötők, légbeni szorgalmas mozgások, aztán korszolázás; hasonszenvi szerek: a rohamos szivbántalmakban aconitum, később hosszas ideig spigelia bevétele; az étrend eleinte igen szigorú: tej és gyümölcs, később bővebb tápszerek, de hus és minden izgatók nélkül. És ehez hasonló kóresetek merülnek fel, hol a beteg majdnem minden reményétől megfosztatik, de a hanyatló természet gyógyerejét serkentő segély által mégis meggyógyul. U. J.

Gondolatfüzér.

A legszembetűnőbbben mutatja a természet be gyógyerejét, azon csudálatos s általa gyakran meg lepő átváltozásokban, bírálatokban, letételekben, me- tünetek egyszerre s tökéletesen beszüntetnek egy hos- szas és nehéz kórállapotot. Azon beteget, a kit mé- estve a sir szélén lenni láttunk, éjjel jótékony iz- dásba jött és reggel minden veszélyen túl találjul. Egy nehéz lázas betegségben, a hol semmi gyógy- szer nem segíthetett, hirtelen támad a test valamel külrészen genyképző dag és a beteg mentve van. És a mi a természet gyógyerejének működése köz- ben győzelmét fokozza, az: hogy sokszor a legellen- kezőbb és természet ellenes gyógykezelések daczár is véghez viszi a gyógyit st. Nem látjuk-e napon- ként különösen falukon, minden orvosi segély nél- kül a betegeket meggyógyulni! Sőt már régen je- tottam azon meggyőződéshez, hogy a mesterséges: gyógyított betegek közzül orvosi segély mellet ugyan, de általa igen kevés része gyógyult meg.

Hufeland.

Ha a dolgokat alaposan kutatjuk, azt találjuk hogy a mi orvosunk egyedül a természet vagyis a életerő; mindennel bir, a mire csak szüksége van. A természet maga magát rendezi, egyengeti s gyó- gytja. Hogy ha jól oltalmaztatik, ő az, mely a ba- jokat meggyógyítja; mert egyedül ő tudhatja leg- jobban, hogy miképen gyógyítsa.

Paracelsus.

Levélszekrény.

— V. J. urnak Pesten: Nagyon köszönöm szives figyelmeztetését jól tudom, hogy nyilt baráti szivből jönnek; legyen szabad egyes pont- jaira válaszolnom:

1) Dolgozó társak, kiket csak kompetenseknek bittem, fel- nak már általam szólitva; részben már addig tetteg jelentektek e- reményem hogy ez ügyet többen is fel fogják karolni; ami engem illet szivesen dolgozom és ha vállalatom a nyomdai költségeket fedezi, meg- leszek elégedve; ennyit jogosan várhatok az olvasó közönség részvété- től; igaz, hogy pénzsűk időket élünk, de ha a szesz italokat, dohányt- kávé, patikai és más felesleges költségeket elhagynok, abból bizony igen sok telne az egészség fentartására, ugy mint: gőzfürdő s a viz- gyógymódhoz nélkülözhetlen szükséges szolgaszemélyzet megfogadására sőt vizgyógyintézetek felállításra is. Mérséklet jöjjön el a te országod- 2) A hasonszenvi gyógymód nem záratik ki egészen e lap- tar- talmából, én pártolója és szinte követője vagyok, de miután a hason- szenvi gyógymódnak már tanszéke, körudája, egylete, s régi szaklapja van melylyel nem szándékom versenyezni. A természetgyógyimód önálló tu- domány, a kinek tetszik, e két gyógymódot együtt alkalmazhatja bete- geinél, mint én is többekkel együtt sikeresen használathu vesszük.

— Sz—gyi J. urnak Kolozsvárt: Köszönjük és várjuk szives igé- retét; adjon az Isten sok ily emberbarátot mint ön, s a czél eliesz ér- ve; megkísértjük a nehézségeken áthatolni és majd örvendve látjuk mit tud a magyar nép kivinni, ha akarja.

— J. F.-né urnónek Raiegun: Nagy köszönet pártfogásáért, — ennyit csak ily derék honleánytól lehetett várni.

— K. A. urnak Gödöllőn: A békot köszönjük. Ki van bontva a zászló, a hvek sorakozhatnak.

— L. V. urnak Feketehely; F. F. urnak Ahas: F. F. urnak Késmárk: Köszönettel fogadjuk szives közreműködésüket.

G. Zs. urnak Kolozsvárt: Vakmerő vállalatunk K. A. barátunk véleménye szerint bátor föllépésnek tekinthető, hisszük, hogy e szaklap is, a magyar nemzetnél kivivja magának az érdemet: ott a hasonszenvi közlöny példája, mely ezelőtt tízével Gyöngyösön keletkezett és „Ha- sonszenvi lapok“ czimen mint egyleti szaklap mai napig is Pesten folya- matban van.

— L. Ö. urnak helyben Szives ígértét elvárjuk.